

HASTA VE HASTA YAKINLARININ GÖRÜŞLERİNİN GAZETE HABERLERİNE YANSIMASININ SAĞLIKTA ŞİDDET ALGISINA ETKİSİ

Abdulkadir BÜBÜYÜKBİNGÖL¹

ÖZ

Araştırma Makalesi

Research Article

¹ Dr. Öğretim Üyesi
İstanbul Gelişim Üniversitesi,
İİSBF, Yeni Medya ve İletişim
Bölümü, İstanbul, Türkiye

E-Posta
abuyukbingol@gelisim.edu.tr
ORCID
0000-0003-2411-9500

Başvuru Tarihi / Received

Kabul Tarihi / Accepted

Sağlık kuruluşlarında meydana gelen şiddet vakaları bir habere konu edilirken genel itibarıyla şiddete maruz kalana ve şiddeti gösterene odaklanılmaktadır. Söz konusu taraflar olayın öznelere oldukları için bu yaklaşım doğru görülebilir. Fakat şiddet eyleminin nedenine dair tek taraflı bilginin verilmesi hem haberin tarafsızlığına hem de toplumsal algının doğru oluşmasına aykırı düşmektedir. Öyleyse bu tür vakalara karşı geliştirilecek çözümlere olumlu katkı sunmak için söz konusu nedenlerin haberlere, tüm tarafları kapsayacak bir biçimde yansıtılması önemlidir. Dolayısıyla sağlık kuruluşlarında meydana gelen şiddet vakalarının gazete haberlerine yansıtılma biçimi bu araştırmanın asıl konusu olarak seçilmiştir. Böylece hastanelerdeki şiddet eylemlerinin haberlerdeki işleniş biçimi ile sağlıkta şiddete dair oluşan toplumsal algı arasındaki ilişkinin ortaya çıkarılması amaçlanmaktadır.

Bu araştırma nitel araştırma tekniklerinden alan araştırması ve içerik analizi yöntemleriyle gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda 2019 yılı Ocak ayının başından 2024 yılı Ocak ayının başına kadar Türkiye’de yüksek tirajlı iki gazetede çıkan sağlık haberleri mercek altına alınmıştır. Ulaşılan sonuca göre sağlıkta şiddet haberlerinin şiddete maruz kalanların görüşleri odağında hazırlanması, şiddetin gerçek nedeninin ortaya çıkmasını engellediği ve fail tarafın görüşlerinin haberlere yansımamasından dolayı şiddet algısı yanıltıcı olabildiği anlaşılmaktadır. Veriler, meydana gelen şiddet olaylarının temelinde yatan, hasta ve hasta yakınlarının büyük oranda psikolojik şiddet altında kalmasına dair nedenlerin göz ardı edildiğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Hasta, Hasta Yakınları, Sağlıkta Şiddet, Şiddet Algısı, Toplumsal Algı, Haber.

THE EFFECT OF THE RESPONSES OF PATIENTS AND THEIR RELATIVES IN NEWSPAPER NEWS ON THE PERCEPTION OF VIOLENCE IN HEALTHCARE INSTITUTIONS

ABSTRACT

When violence cases occurring in healthcare institutions are covered in a news story, the focus is generally on the victim and the perpetrator of violence. Since the parties in question are the subjects of the incident, this approach may seem correct. However, providing one-sided information about the cause of the act of violence is contrary to both the impartiality of the news and the formation of correct social perception. Therefore, in order to make a positive contribution to the solutions to be developed

against such cases, it is important to reflect the reasons in question in the news in a way that covers all parties. Therefore, the way in which violence cases occurring in healthcare institutions are reflected in newspaper news was chosen as the main subject of this research. Thus, it is aimed to reveal the relationship between the way violence acts in hospitals are covered in the news and the social perception formed about violence in healthcare. This research was conducted using field research and content analysis methods, which are qualitative research techniques. In this context, health news published in two high-circulation newspapers in Turkey from the beginning of January 2019 to the beginning of January 2024 were examined. According to the results, it is understood that the preparation of news about violence in healthcare focusing on the views of those exposed to violence prevents the real cause of violence from being revealed and the perception of violence can be misleading because the views of the perpetrator are not reflected in the news. The data show that the underlying reasons for the violent incidents, which are the psychological violence that patients and their relatives are subjected to, are largely ignored.

Keywords: Patients, Relatives of Patients, Violence in Healthcare, Perception of Violence, Social Perception, News.

GİRİŞ

Anominin yaygın olduğu ortamlarda şiddet hayatı tehdit eden önemli bir sorun olarak göze çarpmaktadır. Güçlünün zayıfa uyguladığı tarife olarak insan ve insan dışı canlılar için geçerli olduğu bu durum temelde barışın yokluğu olarak ifade edilebilir. Ancak barışla uyumlu olan fakat kabul edilemez toplumsal durumları da içine almasından dolayı; potansiyel ile gerçek olan, olabilecek ile olan arasındaki farkın nedeni olarak tanımlanabilmektedir (Galtung, 1969, s. 167-169). Bu tanımda, şiddet eyleminin kendisini veya etki biçimini karakterize eden iki ayrıma işaret edilmektedir: İlk ayrım fiziksel ve psikolojik şiddet arasındadır. Fiziksel şiddet altında insanlar somatik olarak, öldürme noktasına kadar incinebilirler. Psikolojik olarak da şiddet, zihinsel potansiyeli azaltan yalanları, çeşitli türden beyin yıkamayı, tehditleri vb. içermektedir. İkinci ayrım ise etkilemeye yönelik olumlu ve olumsuz yaklaşım arasındadır. Böylece kişi, yalnızca etki altında olanların, yanlış olduğunu düşündüğü şeyi yaptığında onu cezalandırarak değil, aynı zamanda doğru olduğunu düşündüğü şeyi yaptığında onu ödüllendirerek de şiddeti gerçekleştirebilir. Çünkü burada da insanların potansiyellerini gerçekleştirmeleri fiilen engellenmektedir. Öte yandan sosyalleşmenin zayıfladığı ve toplumsal iktidarın nüfuzunu kaybettiği durumlarda, korunmaya muhtaç bireylerle ilgili şiddet vakaları, yukarıdaki her iki ayrıma uygun

olarak artabilmektedir. Hoffman'ın ve Martin'in terör tarifleri kapsamında "şiddet kullanımı veya şiddet kullanma tehdidi" olarak algılanabilen tanımları da Galtun'gun tanımını desteklemektedir (Hoffman, 2006, s. 2-3; Martin, 2027, s. 32-33). Burada çocuklar, yaşlılar ve kadınlar şiddet mağduru olarak göze en fazla çarpan gruplar olarak dikkat çekmektedir. Bunun yanında toplumsal düzen içinde karşılaşılan herhangi bir sorunun, tarafları tatmin edecek düzeyde yönetilememesi durumlarında da şiddet vakaları gerçekleşebilmektedir. Burada şiddet, potansiyel ile gerçek arasındaki mesafeyi artıran, hatta bu mesafenin azalmasını engelleyen şey olarak ortaya çıkmaktadır. Galtung aynı tanıma bağlı olarak bu durumu şu şekilde açıklamaktadır (Galtung, 1969, s. 167):

"Eğer bir kişi 18. yüzyılda tüberkülozdan ölmüşse, bunu şiddet olarak düşünmek oldukça zordur, çünkü bu oldukça kaçınılmaz bir durum olabilir; ancak eğer kişi bugünün dünyasındaki tüm tıbbi kaynaklara rağmen tüberkülozdan ölürse, o zaman bu bir şiddettir."

Buradan yola çıkarak sağlık kuruluşlarında hizmet alımı esnasında hasta veya hasta yakını ile hastane personeli arasında çıkan çatışmaların, "potansiyel ile gerçek olan, olabilecek ile olan arasındaki fark" nedeniyle meydana gelebileceği söylenebilir. Aynı şekilde bugün depremde ölen insanların durumu da şiddet açısından bir analize tabi tutulabilir. Örneğin insan kurusu nedeniyle yıkılan binalar nedeniyle ölüm gerçekleştiğinde bunu bir şiddet biçimi olarak algılamak gerekmektedir. Aynı şekilde gelecekte depremlerin önlenebileceği imkân ve teknolojiye sahip olduğu bir dönemde bu tür ölümlerin gerçekleşmesi şiddet tanımına girebilir. Yani, potansiyel imkânlar hayata geçirilenden daha yüksek olduğunda şiddet vardır.

Galtung'un (1969) tespiti, hali hazırdaki araştırmanın temel motivasyonunu oluşturmaktadır. Çünkü şiddet vakalarının çözülmesi için şiddetin sadece barışın karşıtı olan bir kavram değil bir takım toplumsal durumları içerdiğinin de kabul edilmesi gerekmektedir. Şiddet eylemlerine yönelik sert yaptırımlar getirilmesine rağmen (Mevzuat.gov.tr, 1987) veriler, şiddet eylemlerinin yıldan yıla gittikçe arttığını göstermesi (Öztürk & Babacan, 2014, s. 123), şiddet eylemlerinin kaynağına yönelik değerlendirmelerde bazı eksikliklerin olduğu izlenimini doğurmaktadır. Savaş gibi kitlesel yıkımları beraberinde getiren olaylarının dışında çoğunlukla günlük meseleler

etrafında gelişen anlaşmazlıklar nedeniyle de şiddet vakalarının sıklıkla yaşandığı hastaneler, aynı zamanda hizmet ile beklenti yoğunluğunun en fazla yaşandığı mekânlar olarak bu konudaki bir araştırmaya uygun veriyi sunabilmektedirler. Dolayısıyla hastanelerdeki şiddet vakaları haberlere sıklıkla konu olabilmektedir. Bu noktada sağlık kuruluşlarında meydana gelen şiddet vakalarıyla ilgili yapılan bir araştırmada, haberlerde şiddete maruz kalanların %75,3 sağlık personeli, şiddeti uygulayan tarafın ise toplam % 70,5 oranında hasta ve hasta yakınları olduğu belirtilmiştir. Aynı kaynakta şiddete maruz kalanlarla ilgili %24,6, şiddet gösterenlerle ilgili olarak da % 26,2 haber içeriğinde olmayan kaynak tespiti de yapılmaktadır (Santaş & Erdoğan, 2021, s. 314). Bu iki durum birlikte değerlendirildiğinde haberlerin büyük oranında şiddetin kaynağı ile ilgili tespitin yanıltıcı olabileceğini söylemek mümkündür; çünkü araştırmada toplam verilerin dörtte üçünden fazlasının “haber içeriğinde bulunmayan vaka” olarak tespit edildiği anlaşılmaktadır. Bu durum bağlıkta şiddetle ilgili haberler hazırlanırken şiddet gösterdiği belirtilen tarafın görüşlerine yeterince başvurulup başvurulmadığına dair bir soruyu akla getirmektedir. Öte yandan tam bir durum tespiti için failin belli olduğu fiziksel ve psikolojik tehdit veya saldırıları ifade eden doğrudan şiddet; uygulayanın görünür olmadığı yapılar tarafından gelişimin veya temel ihtiyaçların göz ardı edildiği yapısal şiddet ile doğrudan ve yapısal şiddeti meşru hale getiren kültürel şiddet biçimlerinin birlikte değerlendirilmesi de gerekmektedir (Köse, 2024).

Basın kuruluşlarının haberi oluştururken sadece mağdura odaklanması, perde arkasında yaşanan ve olayları şiddet derecesine getiren nedenleri gölgede bırakabilmektedir. Bu nedenlerin ayrıntılı bir biçimde verilmemesi (Işıklı & Arslan Tuba, 2021, s. 103) konunun yeterince anlaşılmasını da engellemektedir. Bununla birlikte haberlere odaklanan literatürdeki araştırmaların çoğu hastane çalışanı ve hastane verileri üzerinden yapıldığı, bu nedenle meselenin hasta ve hasta yakınları bakımından incelenmesi eksik kalmaktadır (Çamurcu, 2022; Taş & Çevik, 2006) (6-7). İşte bütün bu nedenlerle hali hazırdaki çalışma kapsamında basına yansıyan haberler üzerinden Galtung’un (1969) yaklaşımına uygun olarak oluşan şiddet vakalarında “gerçek ile potansiyel imkânlar” arasındaki farktan kaynaklan şiddetin izi sürülmektedir.

1. Sağlıkta Şiddet Vakalarının Görünümüne Dair Literatür Çalışması

Google arama motorunda sağlık ve şiddet etiketleri birlikte arandığında 73 bin 900, hastane ve şiddet etiketleri birlikte arandığında 41 bin 900, hospital ve violence etiketleri birlikte arandığında ise 3 milyon 730 bin sonuç çıkmaktadır (Google.com, 2025). Bu durum sağlık, hastane ve şiddet konularının çok sayıda çalışmaya konu olduğunu göstermektedir. Detaylı bir araştırma yapıldığında, sağlıkta şiddet vakalarını inceleyen bilimsel çalışmaların üç gruba ayrılacağı görülmektedir (Demirbaş & Karaoğlu, 2021; Terkes, Değirmenci, & Bedir, 2021; Santaş & Erdoğan, 2021). Bunlardan ilk grup çalışma, sağlık çalışanlarına odaklanan araştırmalardan; ikinci grup, hem sağlık çalışanları hem de toplum gözüyle sağlık çalışanlarına uygulanan şiddet araştırmalarından; üçüncü grup ise sağlık haberlerine yönelik araştırmalardan oluşmaktadır. Bu çalışmalardan birinci gruba girebilecek bir çalışmanın detayına bakıldığında, sağlık sektöründe görülen şiddetin, bir kamu hastanesi özelinde incelendiği görülmektedir. Burada, şiddetin yaygınlığı ve şiddete yönelik algının çalışanların kişisel ve demografik özelliklerine göre değişip değişmediği tespit edilmeye çalışılarak 334 sağlık çalışanı ile görüşme sonucunda şiddete ilişkin belirgin bulgular elde edilmiştir. Buradaki sonuçlara göre 101 fiziksel şiddet (%28,7), sözel/psikolojik şiddet 211 (%59,9) cinsel şiddet ise 12 (%3,4) olarak tespit edilmiştir. Bunun yanında şiddeti uygulayan 72 kişinin (%72,6) hasta yakınları olduğu gösterilmektedir (Uğurlu & Şantaş, 2023). Bu grupta bakılan ikinci çalışmada da hastanelerde çalışan pediatri hemşirelerinin şiddete maruz kalma durumları incelenmektedir. Burada hemşirelerin %78'inin şiddete maruz kaldıkları, %67'si sözle, %36'sı tehdit ve %13'ünün ise fiziksel saldırıya yeltenme türünde şiddetle karşılaştıkları tespit edilmektedir (Taş & Çevik, 2006). Bu kapsamda üçüncü çalışma örneği ise tıp fakültesi öğrencileri ile yapılan ankete dayanmaktadır. Burada hekime yönelik şiddetin sebepleri sorgulanmaktadır. Buna göre şiddetin nedeni, %44'ünün halkın eğitimsiz olmasına, %48,6'sı doktor ve hastaların birbirlerine yönelik empati yoksunluğuna, %33'ü de iletişim eksikliği ve %33,9'undan hekimden beklentinin fazla olmasına bağlandığı görülmüştür (Demirbaş & Karaoğlu, 2021, s. 130). Görüldüğü kadarıyla ilk iki çalışma, genel olarak şiddetin niteliğine, kaynağına ve

oranlarına odaklanılmaktadır. Üçüncü çalışmada ise şiddetin nedenlerine yer verilmektedir. Benzer bir çalışmada sağlık çalışanı ile hasta iletişimi arasındaki iletişim sorunlarının temelinde “önyargı-stereo tipleştirme, ima yollu ya da örtük iletişim, genellemeler, kutuplaşmalar, etiketleme vb.” gibi kültür, dil, din, mezhep ve cinsiyete dair sosyo-ekonomik faktörlerden kaynaklı engeller bulunduğu söylenmesi yukarıdaki yargıyı desteklemektedir (Özşenler, 2021, s. 581). Ancak buradaki tek yönlü şiddet algısı, bu çalışmada şiddetin nedenlerinin taraflar özelinde yeniden sorgulanmasının gerekli olduğunu göstermektedir.

Hem sağlık çalışanlarının hem de toplum gözüyle sağlık çalışanlarına uygulanan şiddetin soruşturulduğu ikinci grup araştırmalara örnek olarak da üç çalışma incelenmiştir. Ele alınan araştırmaların ilkinde, sağlık kurumlarına başvuran 18 yaş ve üstü kişilerden oluşan katılımcıların sağlıkta şiddet görüşlerine başvurulmaktadır. Buna göre hasta olarak hastanelere gelenlerin %79,8’i sağlık çalışanlarının şiddeti hak etmediklerini belirtmektedir. Bununla birlikte %93,8’i sağlıkta şiddet vakalarının sonlanmayacağına dair görüş belirtmektedir (İlhan, ve diğerleri, 2013, s. 6). Bu grup çalışmalarının ikincisinde sağlık çalışanlarının meslek gruplarına göre işyeri şiddeti ve bu tür bir şiddetle karşılaşma oranları, karşılaştıkları şiddet çeşitleri, şiddet uygulayıcılarının kimler olduğu ve şiddet çeşitlerini etkileyen kişisel ve mesleki özellikler belirlenmeye çalışılmıştır. Bu çalışmaya göre 168 katılımcıdan 148’i (%86,5) şiddet olaylarının araştırılmadığını düşünürken, 20 kişi (%13,5) araştırıldığını düşündüğünü ifade etmiştir (Eravcı, 2014, s. 79). İkinci gruba alınabilecek üçüncü örnek çalışmada ise sağlık personeline, hasta ve yakınları tarafından hastanede uygulanan şiddet durumunun incelendiği ve Trabzon bölgesindeki 12 hastanede yapılan araştırmaya bakılmıştır. “Hastane sistemi kaynaklı şiddet nedenleri”nin tespit edildiği çalışmaya göre hastaların %41’i, sağlık personelinin %53’ü uzayan bekleme sürelerinin şiddet nedeni olduğunu söylemiştir. Hastaların %24’ü, sağlık personelinin %35’i hasta kabul, danışmanlık hizmetleri ve iletişim sorunlarının şiddete neden olduğunu belirtmiştir. Personel yetersizliğine bağlı sağlık personelinin yerinde bulunamamasından dolayı hastaların %20’si, sağlık personelinin ise %33’ü şiddet nedeni olarak gösterildiği çalışmada ayrıca şu tespitler de yapılmıştır:

“Randevulu sisteme rağmen, hastaların erkenden hastaneye gelmek zorunda bırakılmaları”, “teknik yetersizlik”, “laboratuvar, röntgen vb. birimlerde randevu sistemindeki aksaklık/ işlemlerin uzaması”, “refakatçiler için insani yaşam koşullarının olmaması”, “ziyaret kısıtlamalarının olması, temizlik, yastık, battaniye vb. unsurların yetersizliği”, “refakatçi kalmasına izin verilmemesi”, “taburculuk işlemlerinin ve süresinin uzaması”, “hastaların ekonomik yetersizlikler nedeni ile hizmetlerden yararlanmaması”, “aşırı katı kurallarının olması, kimlik kontrollerinin yapılması” sorunları bulunmaktadır. Hastaların %66’sı ve sağlık personelinin ise %85’ine göre hasta yakınım sabırsız ve anlayışsız davranması; hasta ve hasta yakınlarının hastane kurallarına uymak istememesi hastalara göre %33, sağlık personeline göre ise %62 şiddet nedenidir. Hastaların %32’si, sağlık personelinin %57’si hasta ve hasta yakınlarının iletişim yetersizliğini; “sağlık personeli kaynaklı şiddet nedenleri”ne göre sağlık personelinin ilgisiz davranmasını, katılımcı hastaların %53’ü, sağlık personelinin %43’ü şiddet nedeni olduğunu ifade etmişlerdir. Ayrıca sağlık personelinin kibar davranmaması hastaların %34’üne göre ve sorulara yanıt vermemesi hastaların %40’ına göre şiddet nedenidir (Öztürk & Babacan, 2014, s. 75).

Bu çalışmadaki ilgili tablonun tamamı incelendiğinde sağlık personelinin, şiddetin nedeni olarak büyük oranda hasta ve hasta yakınlarının gösterildiği anlaşılmaktadır. Ancak hastalarla birlikte sağlık personelinin ve hastane sisteminden kaynaklanan sorunların yanında, insanı psikolojik baskı altına sokabilecek nedenlerle şiddetin yaşanabildiği de gösterilmektedir.

Sağlıkta şiddetle alakalı olarak anılan üçüncü grup araştırmalara örnek olarak alınan ilk çalışmada sağlık haberlerine yönelik 2017-2019 tarihleri arasında kapsayan ve günlük yayın yapan 3 gazetede çıkan 501 haber incelenmiştir. Haber konularına odaklanılan araştırmada söz konusu dönemde bu haberlerden 143 tanesinin “sağlıkta şiddet olayları”ni kapsadığı, 358 tanesinin ise “sağlıkta şiddete yönelik tepkide bulunan”ları konu aldığı görülmüştür. Çalışmada haberlere göre şiddetin kaynağı ve nedenleri üzerinde durulduğu da anlaşılmaktadır. Buna göre gazetelerde yer verilen haberlerin 143’ünde (%100) sağlıkta şiddetin nedenine yönelik bilgiler bulunurken, bunlardan 23 haberde sağlık çalışanlarının işine gereken önemi göstermediklerinden dolayı şiddete maruz kaldıkları belirtilmektedir (Işıklı & Arslan Tuba, 2021). İkinci

çalışmada bir haber portalının 2019'a ait bir yıllık haberlerinin incelenerek, sağlık haberlerine göre şiddet zamanı, şiddetin kaynağı ve şiddete uğrayanlar üzerinde durulmuştur. Bu çalışmada şiddetin en fazla meydana geldiği zaman ve il olarak Eylül ayında İstanbul şeklinde ortaya konulmuştur (Santaş & Erdoğan, 2021). Sağlık haberleri ile ilgili içerik incelemesinin yapıldığı diğer çalışmalar aşağıda bir tablo halinde verilmiştir. Bu tablo, gazete haberleri üzerinden yapılan çalışmalarda şiddetin toplumsal algısına dair bir yönlendirmeye olan katkının açık edilmesi amacıyla hazırlanmıştır. Tablo halinde verilen bu araştırmalardan birinin içeriği ileriki sayfalarda alıntılanmadıysa kaynakçaya konulmamıştır.

Tablo 1: Sağlıkta şiddet haberleriyle ilgili Türkiye'de yapılan bilimsel araştırmalar¹

Çalışmanın Başlığı, Türü	Yazarı Ve Yılı	Yayınlandığı Yer	Amacı	Bulgusu
Sağlık İletişiminin Bakış Açısı İle Türkiye'de Sağlık İşyeri Ortamında Sağlık Çalışanlarına Yönelik Şiddet, Araştırma makalesi	İnci Çınarlı, Halime Yücel, 2014	Galatasaray Üniversitesi, İletişim Fakültesi Dergisi	Türkiye'de yazılı basında sağlık haberlerinin nasıl bir söylem ile ele alındığının tespiti ve etkisi.	Sağlık haberlerinin birer üçüncü sayfa haberi olarak yansıtıldığı ve bir anlatı yaratarak sorunu daha çarpıcı kılmaya çabası vardır. Bu da şiddet olaylarının eğlencelik bir gösteri gibi algılanmasına, şiddetin yeniden üretilmesine, genelleştirilmesine, kanıksanmasına ve hatta meşrulaştırılmasına katkıda bulunmaktadır.
Sağlıkta Şiddet: Retrospektif Bir İnceleme, Araştırma makalesi	Şebnem Aslan, Melek Yağcı Özen, Şerife Güzel, 2019	Uluslararası Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırma Dergisi	Sağlıkta şiddet ile ilgili günlük gazetelerde yer alan haberlerin şiddetin niteliğinin incelenmesi.	Sağlık personelinin kendini güvende hissetmesi, sunulan hizmetin kalitesi açısından da oldukça önemlidir. Şiddetin önlenmesi için Sağlık Bakanlığı, sağlık çalışanları, hastalar, yazılı ve görsel medya yayın organlarının birlikte ve aktif olarak rol alması gerekmektedir.
Sağlık Haber Algısının Sağlık Çalışanlarının İmajına Etkisi, Araştırma Makalesi	Y. Öcel, A. Eş, Buket O. Alrama zanoğlu, 2022	Türkiye İletişim Araştırmaları Dergisi	Sağlık haber algısının sağlık çalışanlarının imajı üzerine etkisinin olup olmadığını incelemek.	Sağlık haber algısının sağlık çalışanlarının imajına olumlu ve olumsuz düzeyde etki ettiği anlaşılmaktadır.

¹ Sağlık, şiddet ve haber anahtar kelimelerinin Google Scholar arama motorunda birlikte taratılması sonucunda ilk on sayfada listelenen çalışmalardan derlenmiştir.

Sağlık Çalışanlarına Yönelik Şiddet Haberlerinin İçerik Analizi, Araştırma Makalesi	Gülcan Şantaş, Bahar Erdoğan, 2021	Uluslararası Sağlık Yönetimi ve Stratejileri Araştırma Dergisi	Medimagazin sağlık haber portalında 2019 yılında yer alan sağlıkta şiddet haberlerinin incelenmesi.	Şiddetin ortaya çıkmasında etkili olan nedenler incelendiğinde usulsüz ilaç ve rapor istemenin ilk sırada olduğu saptanmıştır. Sağlık işyerlerinde çalışanları korumaya yönelik daha somut uygulamalara ihtiyaç duyulmaktadır.
Sağlık Çalışanlarına Şiddet Haberleri: Basının Kritik Rolü, Araştırma Makalesi	Cemal Hüseyin Güvercin, 2019	STED	Basında sağlık çalışanlarına şiddet haberlerinin bazı epidemiyolojik özellikler ve haber içeriği açısından incelenmesidir	Şiddet haberleri, özenli olmayan bir yaklaşımla ve magazinleştirilerek verilmiştir. Bu haberler, olayın olumsuzluğuna vurgu yapan, kişisel hakları koruyan ve toplumsal sorumluluğu gözetken, bilgilendirici ve önleyici bir anlayışla verilmelidir.
Sağlık Çalışanı İle Hasta ve Yakınları Arasında Yaşanan Şiddetin Nedenlerinden "İletişim" Üzerine Bir İnceleme, Doktora Tezinden Üretilmiş Araştırma Makalesi	Başak Solmaz, Özlem Duğan, 2018	AİBÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi	Sağlık çalışanı ile hasta ve yakınları arasında yaşanan şiddetin nedenlerinden biri olarak görülen "iletişim" yönü üzerinden inceleme, tartışma ve değerlendirme	Sağlık hizmet sektöründe çalışanların iletişim becerilerini geliştirmeleri ve bu yönde eğitim almaları hasta ve yakınları ile kurdukları iletişimde kolaylık sağlayacaktır.
Sağlıkta Şiddetin Bir Başka Yüzü: Medya Etkisi, Araştırma Makalesi	Kenan Kaya, Özgenur Köken Tok, 2021	Harran Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi	Medyada hatalı tıbbi uygulama iddiaları ve sağlık çalışanlarına yönelik şiddet içerikli haberlerin sürekli yayınlanması, haberlerin sunuluş şekli, sağlık çalışanlarını değersiz kılma çabasının etkisinin tespiti.	Hekimlere/sağlık çalışanlarına yönelik şiddette medyanın kışkırtıcı rol oynadığı, yapılan haberlerin sağlık çalışanlarına güvenilirliği zedelediği görülmektedir. Medya olması gereken sağlıklı atmosferi tüketen bir rol yerine hepimizin ihtiyacı olan temiz havayı koruyabilir, kirlenen havayı temizleyebilir.

Sağlık Haberlerinde Şiddetin Analizi: Gazete Haberleri Üzerine Bir İnceleme, Doktora Tezinden Üretilmiş Araştırma Makalesi	Özlem Duğan, 2017	Erciyes İletişim Dergisi "Akademia"	Medyada yayınlanan sağlıkta şiddet haberleri sağlık çalışanlarının imajını etkilemekte, toplum gözündeki değerini düşürmesi.	Sağlıkta şiddet haberlerinin habercilikte etik ve sosyal sorumluluk kuralları gözetilerek hazırlanmadığı, sağlık çalışanlarının imajını zedeleyici şekilde habercilik yapıldığı ve şiddetin izlerini taşıyan fotoğrafların yayımlandığı belirlenmiştir.
Sağlık Kurumlarında Şiddet: Gazete Haberleri Üzerinde Bir Araştırma, Yüksek Lisans Tezinden Üretilmiş Araştırma Makalesi	Emel İştar Işıklı, Tuba Arslan, 2019	Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi	Hasta ve sağlık çalışanlarının ilişkisi sonucu ortaya çıkan şiddet haberleri, yazılı basın açısından önemli bir haber nesnesi haline dönüşmesi.	Gazete haberlerinde sağlık çalışanlarına yönelik şiddet sıklığı, Türkiye'nin genelini yansıtabilecek çalışmalarda saptananlarla benzerlik gösterebilecek şekilde oldukça yüksek olduğu ortaya çıkmıştır.
Pandemi Döneminin Sağlık Çalışanına Yönelik Şiddet Olaylarına Etkisi: Yazılı Basın Üzerine Bir Araştırma, Araştırma Makalesi	Nesrin Akca, Mustafa Kaya, Seda Sönmez, 2022	Dicle Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi	Türkiye'de sağlık çalışanına yönelik şiddet olaylarının pandemi öncesi ve pandemi döneminde yazılı basında yer alma durumlarını değerlendirmek.	Pandemi döneminde şiddete en çok maruz kalanlar sağlık çalışanlarıdır. Şiddet eylemini gerçekleştirenlerin çoğu hastalardır. Bunu hasta yakınları takip etmektedir. Genellikle fiziksel şiddet oluşmakta; sözlü tartışma ve pandemi ile ilgili uyarılar en büyük nedendir; şiddet olayı araştırmalarında serbest bırakılmalar vardır. Türkiye'nin her bölgesinde sağlık çalışanına uygulanan şiddet haberlerinde artış gözlenmiştir.
Medyada Şiddetin Bir Başka Yüzü: 'Doktora Saldırı' Haberleri, Analiz Makalesi	Elif Küçük Durur, 2017	Atatürk İletişim Dergisi	Medyada sağlık çalışanlarına yönelik şiddet temsillerini irdeleyen çalışmalara katkı.	Tüm medya içeriklerine karşı eleştirel, hakları ve sorumluluklarının bilincinde birer sağlık okuryazarı olunmalı, bu yönde politikalar oluşturulmalı ve eğitim çalışmalarına ağırlık verilmelidir. Medya metinlerini üretenlerin sosyal sağlık bilincine sahip olmaları, sağlık iletişimi ve sağlık haberciliği eğitimi almaları bu sorunlu dilin düzeltilmesine katkı sağlayacağı düşünülmektedir.
Sağlık Çalışanlarına Şiddet Haberlerinin Çerçeveleme Yaklaşımı İle İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi	Nazife Küçükavcı, 2021	Necmettin Erbakan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü	Sağlık çalışanlarının maruz kaldığı şiddetin medyada nasıl sunulduğunu tartışmak.	Şiddeti meşrulaştıran bir çerçeveye ve sorumlu bir yayıncılık çizgisinden çok uzak bir çizgiyle haberlerin okuyuculara aktarılmaktadır.

Medyaya Yansıyan Söylemlerin Sağlık Çalışanları İle Hasta Arasındaki Şiddete Etkisi, Derleme Makalesi	Taylan Maral, Mehmet Özdemir, 2023	Türk Hijyen ve Deneysel Biyoloji Dergisi	Verilen mesajların, sağlık çalışanlarına şiddete etkisi ve şiddet-iletişim ilişkisinin medyaya yansıyan yönünün incelenerek şiddetin önlenmesinde iletişimin önemini vurgulanması.	Şiddetin, maruz kalanla uygulayan arasında kalmadığı, söylem ve eylem arasında zihinsel bir çeşit kodlamanın yaşandığı görülmektedir. Medya yolu ile şiddet ifadelerine maruz kalan bireyler ile medyada şiddete yönelik söylemleri yer alan kişilerin toplum üzerindeki etkileri genel olarak aynı sonuçları verebilmektedir.
---	------------------------------------	--	--	--

Tablo 1’de sağlıkta şiddeti işleyen haberlerin yer aldığı medya organları üzerinden yapılan bilimsel çalışmalar incelenmiştir. Sağlık, şiddet ve haber anahtar kelimeleri Google Scholar arama motorunda birlikte taratılarak ilk 10 sayfada sağlıkta şiddet haberlerini inceleyen çalışmalar derlenip bu tabloya eklenmiştir. Burada en eskisi 2014 ve en yenisi 2023 tarihli olmak üzere toplam 13 çalışma, amaçları ve ulaşılan sonuçları bakımından incelenmiştir. Tablo bir yüksek lisans tezi, bir derleme, bir analiz, 10 tane araştırma makalelerinden oluşurken bu makalelerden 1’i yüksek lisans, 2’si ise doktora tezinden üretilmiştir. Çalışmaların neredeyse tamamında haber dili ile şiddet arasındaki ilişkiye odaklanmıştır. Ancak hasta ve hasta yakını görüşlerine odaklanan hiçbir çalışmaya rastlanmamaktadır. Bu veriye göre hastanelerde şiddet konusuyla ilgili toplumsal görüşlere odaklanan araştırmalar olmasına rağmen (Öztürk & Babacan, 2014; Terkes, Değirmenci, & Bedir, 2021; Sarcan, 2013), haberler üzerinden yapılan araştırmalarda hasta ve hasta yakınlarının görüşlerine odaklanan hiçbir çalışmaların bulunmaması akla gazete haberleriyle şiddetin toplumsal algısının nasıl yönlendirildiğine dair soru da getirmektedir.

2. Araştırmanın Amacı ve Önemi

Sağlık alanında özellikle hastanelerde meydana gelen şiddet konulu haberlerin hazırlanış biçimi toplumsal algıyı etkilemektedir. Bu da hasta ve hasta hakları noktasında da sorun oluşturabilmektedir. Bu nedenle sağlık kuruluşlarında meydana gelen şiddet vakalarının gazete haberlerine yansıtılma biçimi bu araştırmanın asıl konusunu oluşturmaktadır. Bu kapsamda haberlerde hem mağdurun hem de zanlı

veya suçlularla ilgili bilginin bir arada bulundurulup bulundurulmadığı sorun olarak ele alınmıştır. Bu yaklaşımla, meydana gelen şiddet eylemlerinin nedenlerinin doğru biçimde tespit edilmesi ve toplumsal iletişim bağlamında daha net bir fotoğrafın çekilmesi amaçlanmaktadır. Literatür çalışmasından anlaşıldığı kadarıyla bu yaklaşımla daha önce bir araştırmanın yapılmamış olması, bu çalışmayla alana yapılan katkının önemi ve özgün değeri ortaya çıkmaktadır.

3. Gereç ve Yöntem

Bu çalışmada nitel araştırma tekniklerinden literatür taraması ve içerik analizi yöntemlerinden faydalanılmıştır. Verilerin nicelleştirilmesi, sayısallaştırılması süreci olarak tarif edilebilen içerik analizi metodunun temelinde, yazılan ve söylenenlerin kategorileştirilmesi ile hangi sıklıkta kullanıldıklarının araştırılmasının yattığı belirtilmektedir (Simon & Burstein, 1985). Bu kapsamda araştırma evreni olarak alana dair bilimsel çalışmalar ve anlamlı bir veri kümesine ulaşmak için 2019 yılı Ocak ayının başından 2024 yılı Ocak ayının başına kadarki 5 yıllık zaman diliminde çıkan iki yüksek tirajlı gazetenin (Hürriyet ve Cumhuriyet gazeteleri) sağlık haberleri olarak belirlenmiştir. Hürriyet ana akım medyanın ve Cumhuriyet ise muhalif olarak konumlanan medyanın ilk akla gelen gazeteleri olması ile bu gazetelerin online ziyaret sayılarının yüksek oluşu örneklem olarak bu gazetelerin alınmasında etkili olmuştur (B2Press, 2024). Araştırma için seçilen zaman diliminin geniş olması, gazetelerin tüm içeriklerinin internet sitelerine de konulması ve burada daha geniş yer verilmesinden dolayı araştırmanın örneklemini bu gazetelerin internet siteleri ile sınırlandırılmıştır. Bu nedenle de basılı versiyonlar örneklem dışında bırakılmıştır. Verilerin toplanması aşamasında “büyük ölçekli veriler arasından, değeri olan bir bilgiyi elde etmek için Google veri arama araçları da kullanılmıştır. Bir yıl dörde bölünerek “sağlık”, “şiddet”, “hastane” etiketlerine, iki gazete etiketi de ayrı ayrı eklenerek ilgili haberler toplanmıştır. Veri yığını içinde “en ilgili olan” verileri yakalamak için “Google arama daraltma” ve “özel zaman aralığı belirleme” gibi filtreleme özelliklerinden de faydalanılmıştır (Google, 2024). Arama sonuçlarında bu etiketlerin bir arada geçtiği toplamda 2 bin 282 haber ayıklanarak araştırmanın örneklemini olan Tablo 2 ve Tablo 3 hazırlanmıştır. Bu iki tablo diğer tabloların hazırlanmasında ve içerik analizlerinde temel bilgi kaynağını sağlamaktadır. İstatistik hesapları için Excel masaüstü

programının aritmetik özelliklerinden faydalanılmıştır. Sonunda bu tablolar hipotezin test edilmesine yönelik olarak nitel araştırma yöntemlerinden içerik analizi tekniğiyle açıklanarak hipotezin doğruluğu test edilmiştir (Alanka, 2024, s. 69).

4. Araştırmanın Soruları ve Hipotezi

Literatür çalışması kapsamında aşağıdaki soruların araştırılması gerekli görülmüştür.

1. Sağlıkta şiddetle ilgili haberler hazırlanırken şiddet gösterdiği belirtilen tarafın görüşlerine başvurulmakta mıdır?
2. Gazete haberlerinde şiddetin nedenleri sorgulanmış mıdır?
3. Şiddet olaylarının mahkeme süreci haberlere yansımakta mıdır?
4. Gazete haberleri şiddetin toplumsal algısını nasıl yönlendirmektedir?

Literatür çalışması kapsamında beliren yukarıdaki sorulardan birincisi, şiddet gösterdiği belirtilen tarafın görüşlerine rastlanmaması nedeniyle sorulmuştur. İkinci soru, ortaya çıkan sorunların nedenlerinin sorgulanıp sorgulanmadığına dair bir merakı gidermek amacıyla kurulmuştur. Üçüncü soruda da şiddet olaylarının mahkeme süreçlerinin ne kadarı habere yansıdığına aydınlatılması istenmektedir. Dördüncü ve beşinci sorular ise şiddet taraflarına dair oluşan algının açığa kavuşturulmasına yönelik oluşturulmuştur. Bu sorulardan yola çıkılarak araştırmanın hipotezi, “Şiddet olaylarının çoğu beklenen potansiyel hizmet ile uygulanan gerçek hizmet arasındaki farktan kaynaklanmasına rağmen, bu durum gazete haberlerine yansımamaktadır.” şeklinde belirlenmiştir.

5. BULGULAR

5.1. Gazete Haberlerine Göre Sağlıkta Şiddetin Görünümü

Literatür çalışmasına dayanılarak ulaşılan soruların cevaplanmasına yönelik olarak yöntem kısmında belirtilen iki yüksek tirajlı gazetenin 1 Ocak 2019 ile 1 Ocak 2024 tarihleri arasındaki sağlık haberleri incelenmiştir. İlgili haberler ayıklanarak Tablo 2 ve Tablo 3 hazırlanmıştır. Araştırmanın örneklemini de oluşturan toplamda 2 bin 282 haberden oluşan bu iki tablonun incelenmesi ve analizi yoluyla diğer tablolar için gerekli olan bilgilere ulaşılmıştır.

Tablo 2: Hürriyet gazetesinde yer alan sağlıkta şiddet haberlerinin yıllara göre meta analizi²

Yıl	Sağlıkta Şiddetle Alakalı-Alakasız Haber Sayısı	Sağlıkta Şiddetle Alakalı Haber Sayısı	Hizmet Verene Odaklanan Haber Sayısı	Hizmet Alana Odaklanan Haber Sayısı	İki Taraf Görüşüne Yer Verilen Haber Sayısı
2019	125	10	8	2	0
2020	228	12	11	1	0
2021	239	17	14	3	0
2022	311	40	38	1	1
2023	266	22	19	3	0
Toplam	1169	101	90	10	1

Tablo 2’deki verilere göre 5 yılda Hürriyet Gazetesine 1169 şiddet içerikli haber yansımıştır. 311 haber ile şiddetin en fazla konu edildiği yıl 2022 yılı olarak tespit edilmiştir. Beş yılda sağlıkta şiddet ile alakalı toplam 101 haber yayımlanmıştır. Bu haberlerden 90’ı hizmet veren olarak sağlık personeli odağına alarak sağlık görevlilerinden görüş alırken; 10 haberde ise hizmet alan olarak hasta ve hasta yakınlarından görüş alınarak yazılmıştır. Haberlerin tamamı incelendiğinde sadece 1 haberde her iki tarafın görüşünün birlikte yer aldığı habere rastlandığı görülmüştür.

Tablo 3: Cumhuriyet Gazetesinde yer alan sağlıkta şiddet haberlerinin yıllara göre meta analizi³

Yıl	Sağlıkta Şiddetle Alakalı-Alakasız Haber Sayısı	Sağlıkta Şiddetle Alakalı Haber Sayısı	Hizmet Verene Odaklanan Haber Sayısı	Hizmet Alana Odaklanan Haber Sayısı	İki Taraf Görüşüne Yer Verilen Haber Sayısı
2019	87	7	6	1	0
2020	141	13	13	0	0
2021	265	15	14	1	0
2022	299	38	36	2	0
2023	321	46	46	0	0
Toplam	1113	119	115	4	0

Tablo 3’teki verilere göre 5 yılda Cumhuriyet Gazetesinin sayfalarına 1113 şiddet içerikli haber yansımıştır. 321 haber ile şiddetin en fazla konu edildiği yıl 2023

² Google arama motorunun haber bölümünde, “Sağlık, şiddet, hastane ve Hürriyet Gazetesi” etiketleri “özel aralık belirle” seçeneği yardımıyla ilgili yıl, 4’er aylık dilimlere bölünerek taranması sonucunda elde edilen verilerden çıkarılmıştır.

³ Google arama motorunun haber bölümünde, “Sağlık, şiddet, hastane ve Hürriyet Gazetesi” etiketleri “özel aralık belirle” seçeneği yardımıyla ilgili yıl, 4’er aylık dilimlere bölünerek taranması sonucunda elde edilen verilerden çıkarılmıştır.

yılı olarak tespit edilmiştir. Beş yılda sağlıkta şiddet ile alakalı toplam 119 haber işlenmiştir. Bu haberlerden 115'i hizmet veren olarak sağlık personelinin görüşü alınarak yazılırken; 4 haberde ise hizmet alan olarak hasta ve hasta yakınlarından görüş alınarak yazılmıştır. Her iki tarafın görüşünün birlikte yer aldığı hiçbir habere rastlanmamıştır. Tablonun tamamı incelendiğinde hem şiddet haberleri hem de sağlıkta şiddet haberlerinin gazete sayfalarına yansımaları yıldan yıla arttığı görülmektedir. Bu veriler Işıklı ve Arsalan (2019) tarafından 2017-2019 yılları arasında üç çok okunan gazetede yayınlanan 501 haberin incelendiği çalışmayla karşılaştırıldığında sağlıkta şiddet olaylarının yıldan yıla arttığı görülmektedir. Öte yandan Sağlık-Sen tarafından açıklanan verilere göre 2022 yılı boyunca yaşanan 249 şiddet olayından 206'sının hastanelerde vuku bulduğunun belirtilmesi her iki gazetede toplam haber sayısı ile paralellik göstermektedir (Sağlık-Sen, 2023).

Tablo 4: Şiddet haberlerine hasta ve hasta yakını görüşünün yansımaları⁴

Yıl	2019		2020		2021		2022		2023		G. TOP.		%
	Var	Yok	Var	Yok	Var	Yok	Var	Yok	Var	Yok	Var	Yok	
Hasta yakını görüşü													
Hürriyet Gazetesi	3	10	1	11	4	15	2	26	2	19	12	73	16,4
Cumhuriyet	1	6	0	9	3	13	2	32	4	37	10	97	10,3
Toplam haber sayısı	4	16	1	20	7	28	4	58	6	56	23	178	12,9

2019 ile 2024 yılları arasında iki gazetenin haberleri incelenerek hazırlanan Tablo 4'te hasta ve hasta yakınlarının görüşlerinin haberlere yansımaları verilmektedir. Literatür incelemesinde sağlık çalışanlarının şiddet mağduru olarak görünmesinden dolayı çok sayıda çalışmaya konu olmalarından dolayı bu tablolarda sağlık personeli görüşlerinin haberlere yansımalarına bakılmamıştır. Buna göre 5 yılda toplam 178 haberden 23'ünde hasta ve hasta yakını görüşleri verilmektedir. Sağlıkta şiddet haberlerinin toplamı üzerinden %12,9'luk bir orana tekabül eden bu veri göz önüne alındığında hasta ve hasta yakınlarının seslerini duyurabilme, duygu ve düşüncelerini aktarabilme imkânlarının hayli düşük olduğu görülmektedir. Bu durum sağlıkta şiddetle ilgili haberler hazırlanırken şiddet gösterdiği belirtilen tarafın görüşlerine

⁴ Tablo 2'de ve 3'te belirtilen "sağlıkta şiddetle alakalı haberler" in içerik incelemesinden elde edilmiştir.

başvurulup başvurulmadığına dair sorulan araştırma sorusunun olumsuz bir şekilde yanıt bulunduğunu göstermektedir. Bu oran aynı zamanda tablo 2’de ve tablo 3’teki tarafların görüşlerinin verildiği istatistiklerle birlikte değerlendirildiğinde de gazetelerde yer alan haberlerin yapısı ve diliyle ilgili durumun her halükarda hasta ve hasta yakınlarının aleyhinde olduğu anlaşılmaktadır.

5.2. Şiddet Olayı Odağında Gazete Haberlerin İncelenmesi

Aşağıdaki tablolarda 2019 ile 2024 yılları arasında yayımlanan iki büyük gazetenin sağlıkta şiddet haberleri; şiddetin nedenleri, şekli, zanlısı, mağduru ve mahkemede kovuşturma süreci yönünden incelenmiştir. Tablo 5’ten itibaren tablo 2 ve 3 hazırlanırken toplanan haberlerden faydalanılarak oluşturulmuştur. Tablonun konu başlığına uygun olarak tablo kodları oluşturulmuştur. Bu kodlar ilgili başlıkta haberde tespit edilen durumlara uygun olarak oluşturulmuştur. Örneğin tablo 5’te ve 6’da şiddetin nedenlerine dair belirlenen tablo kodları, haber incelemelerinde şiddet nedeni olarak belirlenen durumlardan oluşturulmuştur. Bu kapsamda iletişim sorunu dışındaki diğer bütün kodlar haberlerde net olarak geçmektedir. Ancak iletişim sorununun çerçevesi geniş olmasından dolayı, bir anlaşmazlığı andıran durumlar iletişim sorunu olarak anılmıştır. Fakat psikolojik baskı gibi bir durum da iletişim sorununu andırmasına rağmen haberde bu soruna dair veriye belirgin olarak rastlanması durumunda bu şiddet biçimi iletişim sorunundan ayrı olarak kodlanmıştır. Zorbalık da temelde bir iletişim sorunu olarak düşünülebilir. Ancak tabloda ayrı olarak kodlanmasının nedeni iletişim sorununun bir kaba kuvvet boyutuna ulaşmış olmadığı tespit edilmesiyle ilgilidir. Kodlamalarla ilgili verilebilecek diğer bir bilgi ise şiddet zanlısı ile ilgilidir. Burada hastanede çalışan tüm personel alınmış fakat şiddet vakalarının daha çok hasta/hasta yakını ve doktorlar arasında yaşandığının tespit edilmesi nedeniyle hastane personeli doktorlar ve diğer hastane personeli olarak ikiye ayrılmıştır.

Tablo 5: 2019-2023 yıllarında Hürriyet Gazetesi haberlerine göre şiddetin nedeni⁵

Şiddetin Nedeni	2019	2020	2021	2022	2023	Top.	%
Muayene sırası Beklememe	1	4	2	3	-	10	10,8
Yanlış teşhis/televatı	2	-	2	1	1	6	6,5

⁵ Tablo 2’de belirtilen “sağlıkta şiddetle alakalı haberler”in içerik incelemesinden elde edilmiştir.

İletişim Sorunu	2	4	5	23	6	40	43,5
Çalışma şartları	1	2	3	3	-	9	9,8
Zorbalık	2	1	1	2	5	11	11,9
Muhtelif/Belirtilmeyen	2	-	2	6	6	16	17,5
Genel Toplam	10	11	15	38	18	92	100.0

Gazete haberlerinde şiddetin nedenlerine dair akla gelen soruya cevap niteliği taşıyan tablo 5’te Hürriyet Gazetesindeki 5 yıllık sürede çıkan haberlerde şiddet nedeni olarak alınabilecek durumlar incelenmektedir. Toplam 92 haberden 40 tanesinde şiddet nedeninin iletişim sorunu olduğu anlaşılmaktadır. Burada iletişim sorunu olarak “açıklamalardan ikna olmamak” ve “üslup sorunu nedenleriyle yaşanan olaylar” kastedilmektedir. Ancak diğer nedenler üzerine düşünüldüğünde de temelde bir iletişim sorununun tespit edilmesi mümkündür. Burada şiddetin nedenlerini daha somut hale getirmek amacıyla haberde şiddet nedenine dair somut bir ifade bulunması durumunda bu sorun iletişim sorunundan ayrı değerlendirilmiştir. Örneğin psikolojik şiddetin zorbaca davranışlara dönüştüğü tespit edilmesi durumunda bu neden iletişim sorunu olmaktan çıkarılmıştır.

Tablo 6: 2019-2023 yıllarında Cumhuriyet Gazetesi haberlerine göre şiddetin nedeni⁶

Şiddetin Nedeni	2019	2020	2021	2022	2023	Gen. Top.	%
Muayene sırası Beklememe	-	2	1	4	2	9	9,38
Yanlış teşhis/televi	1	-	2	1	2	6	6,25
İletişim Sorunu	1	4	3	16	15	39	40,62
Çalışma şartları	-	-	-	2	3	5	5,24
Zorbalık	3	2	2	2	6	15	15,61
Muhtelif/Belirtilmeyen	1	-	5	7	9	22	22,9
Yıllık Toplam	6	8	13	33	37	96	100.0

Gazete haberlerinde şiddetin nedenlerine dair akla gelen soruya cevap niteliği taşıyan tablo 6’da ise Cumhuriyet Gazetesinde 5 yıllık şiddet nedenleri verilmektedir. Bu tablodaki kodların hazırlanmasında da tablo 5’teki ölçütler göz önünde bulundurulmuştur. Buna göre toplam 96 şiddet olayından 39 tanesinin nedeni iletişim sorunu olduğu anlaşılmaktadır. Tablo 5’te olduğu gibi burada da iletişim sorunu olarak açıklamalardan ikna olmamak ve üslup sorunu nedenleriyle yaşanan olaylar kastedilmektedir. Bu tabloya göre meydana gelen olayların %40,62’sinin iletişim

⁶ Tablo 3’te belirtilen “sağlıkta şiddetle alakalı haberler”in içerik incelemesinden elde edilmiştir.

sorunu olarak gerçekleştiği anlaşılmaktadır. Tablo 5'in ve tablo 6'nın toplamında 188 olaydan 79'unun iletişim sorunundan kaynaklandığının görülmesi, şiddet olayların ortalama %41,7'sine tekabül etmektedir.

Tablo 7: 2019-2023 yıllarında Hürriyet Gazetesi haberlerine göre şiddetin şekli⁷

Şiddetin Şekli	2019	2020	2021	2022	2023	Top.	%
Yaralama	5	2	5	22	8	42	46,15
Tehdit	1	5	2	10	6	24	26,39
Ölüm	1	-	-	2	-	3	3,29
Darp	1	2	-	-	2	5	5,49
Psikolojik baskı	2	2	5	-	-	9	9,89
Yanlış Teşhis/Tedavi	1	-	2	2	3	8	8,79
Yıllık Toplam	11	11	14	28	19	91	100,00

Tablo 7'de Hürriyet Gazetesinde 5 yıllık sürede haberlere yansıyan sağlık kurumlarında meydana gelen şiddetin şekli verilmektedir. Buna göre 5 yılda yaralamayla sonuçlanan şiddet şekli toplam 42 olurken, 24 tehdit, 5 darp, 9 psikolojik baskı boyutunda kalan şiddet şekliyle karşılaşılmıştır. Haberlerde yer alan şiddet vakalarının 3'ü ölümlerle sonuçlanırken yanlış teşhis ve tedavi uygulandığı için şiddet kabul edilen olay sayısı 8 olarak belirlenmiştir.

Tablo 8: 2019-2023 yıllarında Cumhuriyet Gazetesi haberlerine göre şiddetin şekli⁸

Şiddetin Şekli	2019	2020	2021	2022	2023	Top.	%
Yaralama	4	4	6	10	14	38	39,18
Tehdit	1	4	2	11	10	28	28,87
Ölüm	-	-	-	1	1	2	2,06
Darp	-	1	3	9	11	24	24,74
Yanlış Teşhis/Tedavi	1	-	2	1	1	5	5,15
Yıllık Toplam	6	9	13	32	37	97	100,00

Tablo 8'de Cumhuriyet Gazetesinde 5 yıllık sürede haberlere yansıyan sağlık kurumlarında meydana gelen şiddetin şekli verilmektedir. Buna göre 5 yılda yaralamayla sonuçlanan şiddet şekli toplam 38 olurken, 28 tehdit, 24 darp boyutunda kalan şiddet şekliyle karşılaşılmıştır. Haberlerde yer alan şiddet vakalarının 2'si ölümlerle sonuçlanırken yanlış teşhis ve tedavi uygulandığı için şiddet kabul edilen olay sayısı 5 olarak belirlenmiştir. Her iki gazete de toplam 80 yaralama, 5 ölüm haberinin yapılmış olması şiddet vakalarının ciddi boyutlarda olduğunu göstermektedir. Her iki gazete de aynı ölüm olaylarını haber yapmıştır (Dönmez, 2022; ANKA, 2022). Ancak

⁷ Tablo 2'de belirtilen "sağlıkta şiddetle alakalı haberler" in içerik incelemesinden elde edilmiştir.

⁸ Tablo 3'te belirtilen "sağlıkta şiddetle alakalı haberler" in içerik incelemesinden elde edilmiştir.

gazete haberleri sadece şiddet içeriği ile ilgili incelendiği için aynı olayın her iki gazete tarafından da haber yapılıp yapılmadığına bakılmamıştır. Örneğin burada ölüm haberleri arasındaki fark (birinde 3 ve diğerinde 2 çıkması) yanlış teşhis ve tedavi sonucunda gerçekleşen ölüm olayının da haber yapılmasından kaynaklanabilmektedir (Açıkgöz, 2019).

Tablo 9: 2019-2023 yıllarında Hürriyet Gazetesi haberlerine göre şiddet gösteren taraf⁹

Şiddet Zanlısı	2019	2020	2021	2022	2023	Top.	%
Doktor	1	-	3	3	4	11	11,97
Diğer personel	3	-	2	1	-	6	6,52
Hasta	2	6	6	14	13	41	44,56
Hasta yakını	4	5	4	19	2	34	36,95
Yıllık Toplam	10	11	15	37	19	92	100,00

Tablo 9’da Hürriyet Gazetesinde 5 yıllık sürede haberlere yansıyan sağlık kurumlarında meydana gelen şiddet vakalarında şiddeti gösteren taraf (zanlı) verilmektedir. Bu tabloya göre toplam vakaların 41’ini (%44,5) hastalar ve 34’ünün (%36,95) hasta yakınları olmak üzere toplam yol açtıkları şiddet vaka sayısı 75, hastane personelinin ise 17 (%18,4) olduğu görülmektedir. Işıklı ve Arslan (2021) tarafından üç gazetenin haberleri araştırılarak yapılan çalışma ile karşılaştırıldığında, sağlıkta şiddeti başlatan taraf olarak 79 haberle en fazla hasta yakınları (%55,2) ve 56 haberle hastalar (%39,1) olduğu belirlenmiş, sağlık personeli tarafından başlatılan şiddet ise %2,8 olarak gösterilmiştir. Burada hasta ve hasta yakınları ile ilgili oranların bir miktar azaldığının görülmesi sağlık personelinin kaynaklanan şiddet sayısını gösteren haberlerin artmasına bağlanabilir.

Tablo 10: 2019-2023 yıllarında Cumhuriyet Gazetesi haberlerine göre şiddet gösteren taraf¹⁰

Şiddet Zanlısı	2019	2020	2021	2022	2023	Top.	%
Doktor	2	-	3	3	2	10	10,33
Diğer personel	-	1	2	2	2	7	7,21
Hasta	3	3	6	17	23	52	53,60
Hasta yakını	1	5	2	10	10	28	28,86
Yıllık Toplam	6	9	13	3	37	97	100,00

⁹ Tablo 2’de belirtilen “sağlıkta şiddetle alakalı haberler”in içerik incelemesinden elde edilmiştir.

¹⁰ Tablo 3’te belirtilen “sağlıkta şiddetle alakalı haberler”in içerik incelemesinden elde edilmiştir.

Tablo 10’da Cumhuriyet Gazetesinde 5 yıllık sürede haberlere yansıyan sağlık kurumlarında meydana gelen şiddet vakalarında şiddeti gösteren taraf (zanlı) verilmektedir. Bu tabloya göre hasta ve hasta yakınlarının yol açtığı şiddet vakalarının toplamı 80, hastane personelinden kaynaklanan şiddet ise 17 olarak tespit edilmiştir.

Tablo 11: 2019-2023 yıllarında Hürriyet Gazetesi haberlerine göre şiddet mağduru¹¹

Şiddetin Mağduru	2019	2020	2021	2022	2023	Top.
Doktor	7	9	11	19	13	59
Diğer Personel	0	2	1	9	1	13
Hasta	3	-	3	3	4	13
Hasta yakını	3	-	-	-	1	4
Toplam Olay	13	11	14	30	19	87

Tablo 11’de Hürriyet Gazetesinde 5 yıllık sürede haberlere yansıyan sağlık kurumlarında meydana gelen şiddet vakalarında şiddet mağdurları sayısı verilmektedir. Bu tabloya göre hasta ve hasta yakınlarının mağdur sayısının toplamı 17, hastane personelinden ise 72 olduğu görülmektedir.

Tablo 12: 2019-2023 yıllarında Cumhuriyet Gazetesi haberlerine göre şiddet mağduru¹²

Şiddetin Mağduru	2019	2020	2021	2022	2023	Top
Doktor	4	5	3	21	26	59
Diğer Personel	-	4	2	7	7	20
Hasta	2	-	6	4	2	14
Hasta yakını	-	-	2	-	1	3
Toplam Olay	6	9	12	32	36	95

Tablo 12’de Cumhuriyet Gazetesinde 5 yıllık sürede haberlere yansıyan sağlık kurumlarında meydana gelen şiddet vakalarında şiddet mağdurları sayısı verilmektedir. Bu tabloya göre hasta ve hasta yakınlarının mağdur sayısının toplamı 17, hastane personelinden ise 79 olduğu görülmektedir. Tablo 11 ve tablo 12, gazete haberlerinde hasta ve hasta yakınlarının hastanelerde mağdur olma durumlarını görme sayısı ile hastane personelini görme sayısı arasında büyük bir fark olduğunu göstermektedir.

¹¹ Tablo 2’de belirtilen “sağlıkta şiddetle alakalı haberler”in içerik incelemesinden elde edilmiştir

¹² Tablo 3’te belirtilen “sağlıkta şiddetle alakalı haberler”in içerik incelemesinden elde edilmiştir.

Tablo 13: 2019-2023 Hürriyet Gazetesi sağlıkta şiddet haberlerinde kovuşturma sonucu¹³

Kovuşturma Sonucu	2019	2020	2021	2022	2023	Top.
Soruşturma başlatıldı	4	2	2	19	5	32
Tutuklandı	2	3	8	12	6	31
Özür diletildi/Serbest	1	2	1	6	4	14
Para Cezası	-	1	1	-	-	2
Belirtilmemiş	3	3	3	6	4	19
Toplam Olay	10	11	15	43	19	98

Şiddet olaylarının mahkeme sürecinin haberlerdeki yerine dair akla gelen soruya bir yanıt niteliği de taşıyan tablo 13'te Hürriyet Gazetesinde 5 yıllık sürede haberlere yansıyan sağlık kurumlarında meydana gelen şiddet vakalarının kovuşturma sonuçları verilmektedir. Ortaya çıkan araştırma tablolarına bağlı olarak literatür çalışmasının dışında bir soru olarak akla gelen şiddet olaylarının mahkeme sürecine dair bilgiler bu tabloda derlenmiştir. Buna göre soruşturma başlatıldığı belirtilen olayların 5 yıllık sayısı 32, tutuklananların 31, özür dileme (Cumhuriyet, 2023) veya mahkeme sonucu serbest kalanların 14, para cezasına çarptırılanların 2, haberlerde kovuşturma sonucu belli olmayanların sayısı ise 19 olarak tespit edilmiştir.

Tablo 14: 2019-2023 Cumhuriyet Gazetesi sağlıkta şiddet haberlerinde kovuşturma sonucu¹⁴

Kovuşturma Sonucu	2019	2020	2021	2022	2023	Top.
Soruşturma başlatıldı	2	2	4	12	12	32
Tutuklandı	2	2	4	11	12	31
Özür diletildi/Serbest	1	-	2	3	5	11
Para Cezası	-	-	-	-	-	0
Belirtilmemiş	-	5	3	6	6	20
Toplam Olay	5	9	13	32	35	94

Şiddet olaylarının mahkeme sürecinin haberlerdeki yerine dair akla gene soruya bir yanıt niteliği de taşıyan tablo 14'te ise Cumhuriyet Gazetesinde 5 yıllık sürede haberlere yansıyan sağlık kurumlarında meydana gelen şiddet vakalarının kovuşturma sonuçları verilmektedir. Soruşturma başlatıldığı belirtilen olayların 5 yıllık sayısı 32, tutuklananların sayısı 31, özür dileme veya mahkeme sonucu serbest kalanların sayısı 11, haberlerde kovuşturma sonucu belli olmayanların sayısı ise 19

¹³ Tablo 2'de belirtilen "sağlıkta şiddetle alakalı haberler" in içerik incelemesinden elde edilmiştir.

¹⁴ Tablo 3'te belirtilen "sağlıkta şiddetle alakalı haberler" in içerik incelemesinden elde edilmiştir.

olarak tespit edilirken, para cezasına çarptırılanların haber yapılmadığı anlaşılmıştır. Öte yandan Sağlık-Sen tarafından açıklanan “2022 Yılı Sağlıkta Şiddet” verilerine göre yıl boyunca şiddet olaylarına sebebiyet veren 494 saldırganın 202’si hakkında herhangi bir işlem yapılmamıştır. Saldırganların 141’i gözaltına alındıktan sonra serbest bırakılmış, 96’sı tutuklanırken, 53 saldırgan hakkında adli soruşturma başlatılmıştır (Sağlık-Sen, 2023). Bu durum kovuşturma sonuçları ile ilgili çok az sayıda vakanın haberlere konu olduğunu göstermektedir.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Sağlıkta şiddet vakalarına yönelik bilimsel araştırmalar incelendiğinde, genel itibarıyla sağlık çalışanları ve toplum gözüyle sağlık çalışanlarına gösterilen şiddetin (Taş & Çevik, 2006; Uğurlu & Şantaş, 2023; Demirbaş & Karaoğlu, 2021; İlhan, ve diğerleri, 2013; Eravcı, 2014) konu alındığı görülmektedir. Bu çalışmalarda şiddetin nedeni, niteliği, kaynağı ve oranları araştırılmıştır. Ancak şiddetin nedeni, büyük oranda hasta ve hasta yakınlarının eğitimsizliği ve iletişim becerilerinin eksik oluşuna bağlanmıştır. Sağlık personelinin kibar davranmaması, sorulara yanıt vermemesi gibi nedenlere bakıldığında (Galtung, 1969; Terkes, Değirmenci, & Bedir, 2021), şiddetin insanı psikolojik baskı altına sokabilecek nedenlerle gerçekleşebileceği de anlaşılmaktadır. Dolayısıyla Galtung’un (1969) psikolojik şiddet teorisine göre şiddet nedeni olarak gösterilebilecek bu minvaldeki iletişim sorunları hasta ve hasta yakınlarına bağlanabilecek bir problem olarak görülemez. Öte yandan gazete haberleri üzerinden yapılan araştırmalarda da yine hekime yönelik, hasta ve hasta yakınlarının başrolünde olduğu şiddet olayları ve sağlıkta şiddete yönelik tepkide bulunanların haberleştirildiği anlaşılmaktadır (Tablo 1). Bu çalışmaların neredeyse tamamında haber dili ile şiddet arasındaki ilişkiye odaklanılmış, hasta ve hasta yakını görüşlerine yer verilmemiştir. Hal bu ki, sağlık çalışanlarının, işine gereken önemi göstermemelerinden dolayı şiddete maruz kaldıklarının ortaya koyan çalışmalar da bulunmaktadır (Işıklı & Arslan Tuba, 2021). Dolayısıyla hastanelerde şiddet konusuyla ilgili toplumsal görüşlere odaklanan araştırmalar olmasına rağmen (Öztürk & Babacan, 2014; Terkes, Değirmenci, & Bedir, 2021; Sarcan, 2013), haberler üzerinden yapılan araştırmalarda hasta ve hasta yakınlarına odaklanan çalışmaların

bulunmaması sağlık kurumlarında şiddetin gerçek nedenin tespit edilmesini zora sokmaktadır.

Tablo 4’te ortaya çıkan sonuca göre 5 yılda toplam 178 haberden 23’ünde hasta ve hasta yakını görüşleri verilmektedir. Hasta ve hasta yakınlarının seslerini duyurabilme, duygu ve düşüncelerini aktarabilme imkânlarının hayli düşük olduğunu gösteren bu veri tablo 2’deki ve 3’teki her iki tarafın görüşlerinin birlikte verildiği istatistiklerle birlikte değerlendirildiğinde gazetelerde yer alan haberlerin yapısı ve diliyle ilgili durumun her halükarda hasta ve hasta yakınlarının aleyhinde olduğu anlaşılmaktadır. Dolayısıyla Tablo 5’te ortaya çıktığı gibi meydana gelen olayların %43,4’ünün iletişim sorunu olarak gerçekleşmesi şiddetin önlenmesine yönelik önlemlerin de bu noktada yoğunlaştırılması gerektiğine kanıt gösterilebilir. Işıklı ve Arslan’ın şiddetin meydana gelme sebebiyle ilgili araştırması (Işıklı & Arslan Tuba, 2021) ve Taş ve Çevik tarafından hasta ve hasta yakınlarının eğitim seviyelerine yönelik yaptıkları çalışma (Taş & Çevik, 2006), yukarıdaki tablolarda beliren verilere eklenerek incelendiğinde, iletişim kaynaklı sorunların şiddet eğilimini arttırdığına yönelik kanı daha da kuvvetlenmektedir.

Sağlık çalışanları, mesleklerini icra ederken farklı nedenlerden dolayı önemli derecede kendilerini baskı altında hissetme bir noktaya kadar normal karşılanabilir. Fakat bu durum onların iletişim kurma yeteneklerini olumsuz etkilemesinden dolayı bir şiddet eğiliminin oluşması dikkate alınması gereken bir durumdur. Yapılan araştırma kapsamında literatürdeki çalışmaların genelde somut şiddet göstergeleri üzerinde durduklarını görülmüştür. Ancak Galtung’un (1969) yaklaşımında da belirtildiği gibi psikolojik şiddet altında insanlar, öldürme noktasına kadar incinebilmektedirler. Ayrıca zihinsel potansiyeli azaltan diğer psikolojik etmenler nedeniyle farklı manipülasyon ve tehdit durumları da yaşanabilmektedir. Sağlık kuruluşlarında hizmet alımı esnasında hasta veya hasta yakını ile hastane personeli arasında çıkan birçok çatışma, “potansiyel ile gerçek olan, olabilecek ile olan arasındaki fark” nedeniyle yaşanan psikolojik baskılar sonucu meydana geldiği söylenebilir. Ancak bu durumun literatüre yansıdığını söylemek pek mümkün değildir. Hali hazırdaki çalışma, şiddetin psikolojik yönünün daha fazla araştırılması gereğine uygun veriler ortaya koymaktadır. Yani şiddet vakalarının büyük oranının iletişim sorunlarından kaynaklandığının ortaya çıkması, hem iyileşme umuduyla gelen hasta

veya hasta yakınları hem de gereğinden fazla beklenti içinde olunan hastane personelinin söz konusu baskı altında iletişim kurmalarından kaynaklandığına işaret etmesi, bu konunun daha fazla araştırılması gereğini ortaya koymaktadır. Örneğin günümüzde tüberkülozun tedavisi mümkünken bir ölüm gerçekleştiğinde hem doktor hem de hasta ve hasta yakınları psikolojik olarak baskı altında kalabilmektedirler. Burada iletişimsel olarak doğru bir yaklaşım sergilenmediğinde şiddet olayı kaçınılmaz hale gelebilmektedir. Hastanelerdeki şiddet olaylarıyla ilgili şiddet gösteren tarafın kahir bir ekseriyetinin hasta ve hasta yakınları olarak çıkması, söz konusu psikolojik durumların sıklıkla yaşanmasına bağlanabilir.

Şiddet olaylarının çoğu hasta ve hasta yakınlarının beklediği hizmet potansiyeli ile uygulanan gerçek hizmet arasındaki farktan kaynaklanabilmesine rağmen bu durum gazete haberlerine neredeyse hiç yansımamaktadır. Şiddetin nedeni, büyük oranda, hasta ve hasta yakınlarının eğitimsizliği ve iletişim becerilerinin eksik oluşuna bağlanmaktadır. Medyada çıkan haberlerle ilgili çalışmanın detaylarına bakıldığında şiddetin kaynağı ve nedenleri üzerinde durulduğu görülmektedir. Ancak neredeyse tamamı haber dili ile şiddet arasındaki ilişkiye odaklanmaktadır (Tablo 1). Hasta ve hasta yakını görüşlerine odaklanan hiçbir çalışmaya rastlanmamaktadır. Oysa hem hastaların hem de sağlık personelinin hastane sisteminden kaynaklanan sorunlardan dolayı şiddetin yaşanabildiğini belirten çalışmalar bulunmaktadır (Öztürk & Babacan, 2014; Santaş & Erdoğan, 2021). Öte yandan haberlerdeki hasta ve hasta yakınlarına odaklanan bilimsel çalışmalarda hasta ve hasta yakınları görüşlerine yer verilmemesi, yukarıdaki verilere göre haber içeriğinde bu konunun işlenmemesinden kaynaklandığı söylenebilir. Şiddetin nedeninin tam olarak belirlenmesi ve kapsayıcı çözüm yollarının geliştirilebilmesi için doğrudan şiddet ve yapısal şiddetin yanında doğrudan ve yapısal şiddeti meşru hale getiren kültürel şiddet biçimlerinin de birlikte değerlendirilmesi gerekli kılmaktadır. Oysa şiddet vakalarının iletişim kanalları üzerinden incelenmesine bakıldığında ilgili haberlerde şiddet nedeninin tek boyutlu olarak üzerinde durulduğu görülmektedir.

Sonuç olarak haberlere yansıyan şiddet olaylarında mağdur olarak beliren taraf hastane çalışanları olduğu için haber yazılırken mağdur görüşlerine başvurulmakta ancak fail olarak görünen hasta ve hasta yakınlarının görüşlerine yer verilmemektedir. Bu nedenle de hasta ve hasta görüşlerine odaklanılan bilimsel araştırma sonuçlarına

da rastlanmamaktadır. Bu sonuç, hastanelerde şiddet olaylarının çoğunun beklenen potansiyel hizmet ile uygulanan gerçek hizmet arasındaki farktan kaynaklandığına ancak bu durumun gazete haberlerine yansımadağına yönelik hali hazırdaki çalışmanın hipotezini doğrulamaktadır. Şiddetin nedeninin, büyük oranda, hasta ve hasta yakınlarının eğitimsizliği ve iletişim becerilerinin eksik oluşuna bağlanması tam bir durum tespitini yansıtmamaktadır. Bu nedenle haberlerde hem mağdur hem de şiddeti gösteren taraf olarak belirtilen faillerin görüşlerine birlikte yer verilmesine ihtiyaç duyulmaktadır. Çıkarılabilecek başka bir sonuç ise haberlerin hazırlanma biçimi de hasta, hasta yakınları ve sağlık personeli arasındaki uçurumu artırabileceği yönündedir. Bu nedenle haberler hazırlanırken her tüm tarafların görüşleri alınarak durumun tarafsız bir biçimde ortaya konabileceği bir haber diline ihtiyaç bulunmaktadır. Bununla birlikte tüm tablolardaki bulgular birlikte değerlendirildiğinde, gazete haberleri üzerinden sağlık alanındaki şiddet olaylarına dair bir toplumsal algısının oluşmasında, haberlerin sağlık çalışanları lehine bir algıyı oluşturduğunu söylemek mümkündür. Bu nedenle “şiddet olaylarının çoğu beklenen potansiyel hizmet ile uygulanan gerçek hizmet arasındaki farktan kaynaklanmasına rağmen, bu durum gazete haberlerine yansımamaktadır.” şeklinde kurulan çalışmanın hipotezi doğrulanmaktadır.

KAYNAKÇA

- Açıkgöz, A. (2019, 1 3). *Ambulans 'gaz sıkışması' diye hastaneye götürmedi, hayatını kaybetti*. Hurriyet.com.tr: <https://www.hurriyet.com.tr/gundem/ambulans-gaz-sikismasi-diye-hastaneye-goturmedi-hayatini-kaybetti-41071391#:~:text=Yak%C4%B1nlar%C4%B1%20taraf%C4%B1ndan%20taksiyle%20%C3%B6zel%20bir,Tece%20Mezarl%C4%B1%C4%9F%C4%B1'nda%20topra%C4%9Fa%20verildi. adresinden alındı>
- Alanka, D. (2024). Nitel Bir Araştırma Yöntemi Olarak İçerik Analizi: Teorik Bir Çerçeve. *Kronotop İletişim Dergisi*, 1(1), 62-82.
- ANKA. (2022, 7 6). *Konya'daki silahlı saldırıda doktor öldü, hastane çalışanları ayağa kalktı*. Cumhuriyet.com.tr: <https://www.cumhuriyet.com.tr/turkiye/konyadaki-silahlisaldirida-doktor-oldu-hastane-calisanlari-ayaga-kalkti-1955366 adresinden alındı>
- B2Press. (2024, 12 1). *HABER SİTELERİ SIRALAMASI*. tr.b2press.com: <https://tr.b2press.com/haber-siteleri adresinden alındı>

BÜBÜYÜKBİNGÖL, Abdulkadir. (2025 Hasta ve Hasta Yakınlarının Görüşlerinin Gazete Haberlerine Yansımalarının Sağlıkta Şiddet Algısına Etkisi. Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi (e-gifder), 13 (1), 163-188

- Cumhuriyet. (2023, 1 6). *Hasta yakınından doktora 'saldırı özrü': Tatlı ikram etti*. Cumhuriyet.com.tr: <https://www.cumhuriyet.com.tr/turkiye/hasta-yakinindan-doktora-saldiri-ozru-tatli-ikram-etti-2019021> adresinden alındı
- Çamurcu, M. H. (2022, 7 22). *Sağlıkta Şiddete Son!* turkiyeraporu.com: <https://turkiyeraporu.com/arastirma/saglikta-siddete-son-9204/> adresinden alındı
- Demirbaş, N., & Karaoğlu, N. (2021). Hekim ve Hekim Adaylarının Hekime Yönelik Şiddet Algıları: Bir Ön Çalışma. *Genel Tıp Dergisi*, 31(2), 130-134.
- Dönmez, H. (2022, 7 7). *Konya'da hastanede dehşet! Doktor Ekrem Karakaya'yı öldürüp, intihar etti*. Hurriyet.com.tr: <https://www.hurriyet.com.tr/gundem/konyada-hastanede-dehset-doktoru-vurup-ayni-silahla-intihara-kalkisti-42096837> adresinden alındı
- Eravcı, D. B. (2014). *Şiddet; Sağlık Çalışanları Üzerindeki Etkisi, Risk Faktörleri "Bir Kamu Hastanesi Örneği"*. Ankara: Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı.
- Galtung, J. (1969). Violence, Peace, and Peace Research. *Sage Publications*, 6(3), 167-191. <http://www.jstor.org/stable/422690> . adresinden alındı
- Google. (2024, Ocak 22). *Google aramalarını daraltma*. support.google.com: https://support.google.com/websearch/answer/2466433?p=g_punctuation&hl=tr adresinden alındı
- Google.com. (2025, Ocak 2). *hospital, violence*. scholar.google.com: https://scholar.google.com/scholar?hl=tr&as_sdt=0%2C5&q=hospital%2C+violence&btnG= adresinden alındı
- Hoffman, B. (2006). *Inside Terrorism*. Columbia University Press New York.
- İlhan, M. N., Çakır Mustafa, Tunca, M., Acı , E., Çetin , E., Aydemir , Ö., . . . Bumin, M. (2013). Toplum Gozuyle Saglik Calisanlarına Şiddet: Nedenler, Tutumlar, Davranislar. *Gazi Medical Journal*, 1(1), 5-10.
- Işıklı, E. İ., & Arslan Tuba. (2021). Sağlık Kurumlarında Meydana Gelen Şiddet: Gazete Haberleri Üzerine Bir Araştırma. *Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi*, 21(50), 89-128.
- Karaca, B. K. (2014). *Samsun İlinde Hekimlerin Şiddete Uğrama Sıklığı, Uğradıkları Şiddetin Özellikleri ve Şiddet Konusundaki Düşünceleri*. Samsun: Ondokuz Mayıs Üniversitesi.
- Köse, T. (2024, 12 31). *Toplumsal şiddetin boyutları*. anlayis.net: <https://anlayis.net/makaleGoster.aspx?makaleid=4967> adresinden alındı
- Maral, T., & Özdemir, M. (2023). Medyaya Yansıyan Söylemlerin Sağlık Çalışanları ile Hasta Arasındaki Şiddete Etkisi. *Türk Hijyen ve Deneysel Biyoloji Dergisi*, 80(3), 407-418.
- Martin, G. (2027). *Terörizm Kavramlar ve Kuramlar*. (İ. Çapcıoğlu, & B. Metin, Çev.) Adres Yayınları.

BÜBÜYÜKBİNGÖL, Abdulkadir. (2025) Hasta ve Hasta Yakınlarının Görüşlerinin Gazete Haberlerine Yansımalarının Sağlıkta Şiddet Algısına Etkisi. Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi (e-gifder), 13 (1), 163-188

Mevzuat.gov.tr. (1987, 5 7). *Sağlık Hizmetleri Temel Kanunu - 3359 - Ek Madde 12*. 1 16, 2024 tarihinde Mevzuat.gov.tr: <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuatmetin/1.5.3359.pdf> adresinden alındı

Özkan, Y. (2008). *Veri Madenciliği Yöntemleri*. Papatya Yayıncılık Eğitim.

Öztürk, H., & Babacan, E. (2014). Hastanede Çalışan Sağlık Personeline Hasta/Yakınları Tarafından Uygulanan Şiddet: Nedenleri ve İlgili Faktörler. *Sağlık ve Hemşirelik Yönetimi Dergisi*, 1(2), 70-80.

Sağlık-Sen. (2023, 1 13). *Sağlık-Sen 2022 Yılı Sağlıkta Şiddet Raporu*. Sagliksen.org.tr: <https://agri.saglikksen.org.tr/haber/12308/saglik-sen-2022-yili-saglikta-siddet-raporu> adresinden alındı

Santaş, G., & Erdoğan, B. (2021). Sağlık Çalışanlarına Yönelik Şiddet Haberlerinin İçerik Analizi. *USAYSAD*, 7(2), 308-317.

Sarcan, E. (2013). *Toplumun Sağlık Çalışanlarına Uygulanan Şiddete Bakış Açısı*. Gaziantep: Gaziantep Üniversitesi Tıp Fakültesi.

Simon, J. L., & Burstein, P. (1985). *Paul*. Random Press.

Taş, F., & Çevik, Ü. (2006). Konya İlindeki Pediatri Hemşirelerinin Şiddete Maruz Kalma Durumları. *Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi*, 9(3), 62-68.

Terkes, N., Değirmenci, K., & Bedir, G. (2021). Hasta/Hasta Yakınları Bakış Açısıyla Sağlık Çalışanlarına Yönelik Şiddetin Nedenleri. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Elektronik Dergisi*, 14(4), 328- 336.

Uğurlu, H., & Şantaş, F. (2023). Sağlıkta Şiddete İlişkin Bir Çalışma. *Hacettepe Sağlık İdaresi Dergisi*, 6(2), 305-334. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/2734486> adresinden alındı

Çalışmanın tamamı tek yazara aittir.

Çalışma kapsamında herhangi bir kurum veya kişi ile çıkar çatışması bulunmamaktadır.